

พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดของประชาชน ในอำเภอนาด้าง จังหวัดเลย*

People's of Election Behavior of Members of the Provincial Administrative Organization in Nadang District, Loei Province

พระมหาสิทธิพงษ์ สุจินฺตมโฆ (อุ้นแสนสุข), สุรพล พรหมกุล และชาญชัย ฮวดศรี
Phramaha Sitthiphong Sujinnathammo (Aunsaensuk), Suraphon Promgun
and Chanchai Huatsri
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kaen Campus, Thailand
Corresponding Author, E-mail: sittipong7415296@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับพฤติกรรม 2) เปรียบเทียบระดับพฤติกรรม และ 3) ศึกษาข้อเสนอแนะการส่งเสริมการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดของประชาชนในอำเภอนาด้าง จังหวัดเลย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชากรในเขตอำเภอนาด้าง จังหวัดเลย จำนวน 377 คน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ นายอำเภอนาด้าง ปลัดอำเภอ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เขตอำเภอนาด้าง นายกเทศมนตรีเทศบาล นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ใหญ่บ้าน และอดีตข้าราชการครู จำนวน 12 คน เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ และวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท

ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดของประชาชนในอำเภอนาด้าง จังหวัดเลย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง รองลงมาคือ ด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง และด้านการเลือกตั้งตามหลักสังเกตเหตุ ส่วนด้านที่มีค่าน้อยกว่าด้านอื่นคือ ด้านการตัดสินใจเลือกตั้ง ตามลำดับ

*ได้รับบทความ: 21 มีนาคม 2565; แก้ไขบทความ: 28 พฤษภาคม 2565; ตอรับตีพิมพ์: 31 สิงหาคม 2565

2. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดของประชาชนในอำเภอนาด้าง จังหวัดเลย พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีอายุ การศึกษา อาชีพและรายได้ต่างกัน มีพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด พบว่า ประชาชนควรใช้สิทธิเลือกตั้งโดยเสรี เลือกคนที่มีความสามารถไปเป็นตัวแทนของตน ก่อนตัดสินใจเลือกตั้ง ควรพิจารณาคุณสมบัติของผู้สมัครให้รอบด้าน เช่น แนวคิด นโยบาย การพัฒนาชุมชน สังคม การเสียสละเพื่อส่วนรวมอย่างเสมอภาค มีการสื่อสารอย่างตรงไปตรงมา เป็นต้น

คำสำคัญ: พฤติกรรมเลือกตั้ง; สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the level of the behaviors in the election of the provincial administrative organization members of the people in Na Duang District, Loei Province; 2) to compare the level of the behaviors in the election of the provincial administrative organization members of the people in Na Duang District, Loei Province; 3) to study recommendation for promoting the behaviors in the election of the provincial administrative organization members of the people in Na Duang District, Loei Province. The sample group used in the study consisted of 377 participants and 12 key informants. The data collection tools were questionnaires and interview forms. Therefore, the data was analyzed using social science software packages and contextual content analysis.

The result was as follows:

1. The overall level of the behaviors in the election of the provincial administrative organization members of the people in Na Duang District, Loei Province was at a high level. The aspect with the highest mean was the use of voting rights, followed by voting, election according to the Saṅgahavattthu Dhammas. The aspect that has a lower mean than the other is election decisions.

2. The comparison of the behaviors in the election of the provincial administrative organization members of the people in Na Duang District, Loei Province found that people

of different sexes had indifferent behaviors of the election. People of different ages, education, occupations, and incomes had different behaviors in the election with a statistical significance level of 0.05.

3. The recommendation for promoting the behaviors in the election of the provincial administrative organization members was that people should exercise their right to vote freely and choose good people who can represent them before deciding to vote. The applicants' qualifications should be carefully considered in ideas, policies, community, society development, equal sacrifice for the common good and direct communication, etc.

Keywords: Electoral Behavior; Member of the Provincial Administrative Organization Council

1. บทนำ

ประเทศไทยนับตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองในวันที่ 24 มิถุนายน 2475 ถือเป็นปฐมฤกษ์ในการปกครองประเทศจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์เป็นระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้เป็นเจ้าของประเทศเข้าไปมีบทบาทในการกำหนดทิศทางของประเทศตัวเองทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยที่อำนาจอธิปไตยอันเป็นอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ โดยประชาชนจะใช้อำนาจออกกฎหมายผ่านรัฐสภาใช้อำนาจบริหารผ่านรัฐบาล และใช้อำนาจตุลาการผ่านศาล จนทำให้ระบอบประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองในอุดมคติของหลายๆ ประเทศ (ภูสิทธิ์ ชันติกุล, 2553, หน้า 1)

การเลือกตั้ง เป็นกระบวนการแสวงหาเจตนารมณ์ร่วมของประชาชนหรือเป็นเครื่องมือที่จะทำให้เสียงข้างมากของประชาชนปรากฏขึ้น การปกครองในระบอบประชาธิปไตยในปัจจุบันเป็นระบบตัวแทนประชาชนจะต้องเลือกผู้ที่ได้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งไปเป็นตัวแทนของตนในการปฏิบัติหน้าที่ทางการเมือง ในทางทฤษฎีจึงถือว่าผู้ที่เป็นตัวแทนได้รับมอบอำนาจให้ปฏิบัติหน้าที่ตามเจตนารมณ์ของปวงชน การเลือกตั้งจึงเป็นสิ่งที่ยืนยันถึงหลักอำนาจสูงสุดของปวงชนในทางปฏิบัติ ดังนั้น การเลือกตั้งจึงเป็นวิถีชีวิตแบบหนึ่งของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การเลือกตั้งนั้นยึดหลักการพื้นฐานที่จะให้ประชาชนสามารถแสดงเจตนารมณ์ที่แท้จริงได้ โดยการจัดให้มีการลงคะแนนลับปลอดจากการคุกคาม ไม่มีการจำกัดสิทธิ์โดยใช้ผิว เพศ ฐานะ และทุกคนมีความเสมอภาคเท่าเทียมกันในการลงคะแนนเสียง (ไพฑูรย์ โพธิ์สว่าง และคณะ, 2556, หน้า 1)

การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นพื้นฐานของการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ถือเป็นสถาบันที่ทำหน้าที่ให้การศึกษาฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตยกับประชาชน

โดยให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการกิจของท้องถิ่นและเกิดความสำนึกในสิทธิหน้าที่ของตนเองที่มีต่อชุมชน หน้าที่พลเมือง อันจะนำไปสู่การปกครองตนเองในที่สุด จึงกล่าวได้ว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการปกครองของประชาชนโดยประชาชนและมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดโดยมีตัวแทนของประชาชนเข้าไปทำหน้าที่ในองค์กรที่เรียกว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะทำภารกิจเพื่อตอบสนองปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ตรงตามเป้าหมาย รวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากที่สุด (โกวิทย์ พวงงาม และคณะ, 2547, หน้า 34)

การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในเขตอำเภอนาดวง จังหวัดเลย เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2563 ที่ผ่านมา พบว่า มีผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 4 คน แสดงให้เห็นถึงความสนใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และมีการต่อสู้อย่างดุเดือดระหว่างผู้สมัครในช่วงหาเสียงเลือกตั้ง มีการใส่ร้ายป้ายสีคู่ต่อสู้ เพื่อชักนำประชาชนให้เชื่อมั่นศรัทธาตัวเองและอาจได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดในที่สุด ในขณะที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีจำนวน 20,399 คน ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง จำนวน 12,492 คน คิดเป็น 61 % ไม่มาใช้สิทธิเลือกตั้ง จำนวน 7,907 คน คิดเป็น 39 % ซึ่งยังไม่ทราบสาเหตุที่แน่นอนว่าเป็นเพราะอะไร ประชาชนจำนวน 39 % จึงไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งอาจเป็นจุดอ่อนของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ที่มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เลือกตัวแทน เพื่อเข้าไปทำหน้าที่แทนตน แต่ยังไม่ได้แสดงออกถึงสิทธิของตัวเอง (สำนักทะเบียนอำเภอนาดวง, ข้อมูลผู้สมัครสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด, ข้อมูลวันที่ 26 มีนาคม 2564)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดของประชาชนในอำเภอนาดวง จังหวัดเลยนั้นเป็นอย่างไร มีพฤติกรรมที่สนับสนุนระบอบการปกครองตามแบบประชาธิปไตยด้วยการเลือกตั้งเป็นอย่างไรบ้าง อีกทั้งยังศึกษาข้อเสนอแนะพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของประชาชนว่าเป็นอย่างไร อันจะนำไปสู่การพัฒนาพฤติกรรมของประชาชนให้เกิดการแสดงออกอย่างถูกต้องในการเลือกตั้งครั้งต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดของประชาชนในอำเภอนาดวง จังหวัดเลย
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดของประชาชนในอำเภอนาดวง จังหวัดเลย
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดของประชาชนในอำเภอนาดวง จังหวัดเลย

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

หาความเชื่อมั่นเครื่องมือ (Reliability) นำแบบสอบถามที่นำมาปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ แต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.920 แสดงให้เห็นว่า แบบสอบถามมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูงสามารถนำไปแจกกับกลุ่มตัวอย่างได้จริง (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 120)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตอำเภอนาดัง จังหวัดเลย จำนวน 20,399 คน วิธีการได้มาของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรจากตำราสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan เมื่อเทียบกับตารางที่ 20,000-29,999 คน (สุพล พรหมกุล, 2554, หน้า 80) และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 377 คน โดยนำแบบสอบถามไปแจกให้กับกลุ่มตัวอย่าง และผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยวิธีการแบ่งเลือกตามตำบลในเขตอำเภอนาดัง จังหวัดเลย จึงได้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 12 คน ประกอบด้วย 1) นายอำเภอนาดัง 2) ปลัดอำเภอ 3) ส.อบจ. เขตอำเภอนาดัง 4) นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลนาดอกคำ 5) นายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสะอาด 6) กำนันตำบลนาดัง 7) กำนันตำบลท่าสะอาด 8) ผู้ใหญ่บ้านน้ำสวยภักดี 9) ผู้ใหญ่บ้านท่าสะอาด 10) หัวหน้าชุมชนนาดัง 11) อดีตข้าราชการครู

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยได้ศึกษาตามกรอบแนวคิดของพฤติกรรม การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดของประชาชนในอำเภอนาดัง จังหวัดเลย” โดยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งถามเกี่ยวกับเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรม การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดของประชาชนในอำเภอนาดัง จังหวัดเลย โดยได้กำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่องปริมาณความคิดเห็นว่าตรงกับตนเองเพียงระดับเดียวจาก 5 ระดับ (Rating Scale) ทั้ง 4 ด้าน จำนวน 41 ข้อ

แบบสัมภาษณ์ (Interview Form) ผู้วิจัยทำการแบ่งแบบสัมภาษณ์ออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรม การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดของประชาชนในอำเภอนาดัง จังหวัดเลยจำนวน 4 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS) โดยสถิติ ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และอธิบายถึงพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดของประชาชนในอำเภอนาด้าง จังหวัดเลยและการเลือกตั้งตามหลักสังคหวัตถุ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) 2) ทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดของประชาชนในอำเภอนาด้าง จังหวัดเลย โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและตามหลักสังคหวัตถุ สถิติที่ใช้ คือ การทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นสามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างเป็นสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ตามลำดับ

4. สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดของประชาชนในอำเภอนาด้าง จังหวัดเลยสามารถสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 377 คน จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 56.20 มีอายุอยู่ที่ 46 ปีขึ้นไป จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 30.50 มีการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 27.32 ประกอบอาชีพเกษตรกร จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 29.20 มีรายได้ 5,001-10,000 บาท จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 31.80

2. ระดับพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดของประชาชนในอำเภอนาด้าง จังหวัดเลย พบว่า พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดของประชาชนในอำเภอนาด้าง จังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง รองลงมาคือ ด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง และด้านการเลือกตั้งตามหลักสังคหวัตถุ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่นคือ ด้านการตัดสินใจเลือกตั้ง ตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดของประชาชนในอำเภอนาด้าง จังหวัดเลย พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งสมาชิก

สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีอายุ การศึกษา อาชีพและ รายได้ต่างกัน มีพฤติกรรมในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดของประชาชนใน อำเภอนาดูน จังหวัดเลย ได้ข้อสรุปที่มีประเด็นที่สำคัญและน่าสนใจสามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ระดับพฤติกรรมในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดของประชาชน ในอำเภอนาดูน จังหวัดเลย ภาพรวมทั้ง 4 ด้าน พบว่า ระดับพฤติกรรมในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดของประชาชนในอำเภอนาดูน จังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการใช้สิทธิ เลือกตั้งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง และด้านการเลือกตั้งตามหลักสัณฐานวัตถุ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่นคือ ด้านการตัดสินใจเลือกตั้ง ตามลำดับ

1.1 ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง พบว่า พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วน จังหวัดของประชาชนในอำเภอนาดูน จังหวัดเลย อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การใช้สิทธิ เลือกตั้งเป็นกระบวนการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศ ประชาชนทุกคนมีสิทธิเท่าเทียม กันไม่ว่าจะยากดีมีจนก็สามารถออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้อย่างเสรี สอดคล้องกับงานวิจัยของนุชภาดา ธนโรตม (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของสนุก สิงห์มาตร (2559) ได้ทำการวิจัย เรื่อง รูปแบบการแสดงออกทางการเมืองของประชาชนในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า รูปแบบ การแสดงออกทางการเมืองของประชาชน ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง พบว่า พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดของประชาชนในอำเภอนาดูน จังหวัดเลย อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การไปใช้ สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นหน้าที่ของประชาชน ประชาชนกลัวเสียสิทธิบาง ประการทางการเมือง การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจะทำให้ได้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ ดีมีศักยภาพสามารถนำการพัฒนาไปสู่ชุมชนหรือสังคมได้ ไปเลือกผู้สมัครมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นหลัก โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน สอดคล้องกับงานวิจัยของนุกูล ชื่นพัก, วรลักษณ์ ลลิตศศิวิมล และจิราพร พลอดนัย (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีต่อการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย ในตำบลเขาพระ อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา พบว่า พฤติกรรมของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในตำบลเขาพระ อำเภอ

รัตภูมิ จังหวัดสงขลา มีความคิดเห็นด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง อยู่ในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยของ นุชปภาดา ธนวโรดม (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาล นครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการเลือกตั้งตามหลักสังคหัตถุ พบว่า พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดของประชาชนในอำเภอนาดำ จังหวัดเลย อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนได้นำหลักสังคหัตถุมาใช้ในการดำเนินชีวิต เพราะหลักธรรมดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อสังคม สามารถประยุกต์ให้เข้ากับระบบการเลือกตั้งได้ เพื่อให้การเลือกตั้งมีความบริสุทธิ์มากยิ่งขึ้น และเป็นไปตามระบอบประชาธิปไตย สอดคล้องกับงานวิจัยของพระสุนทร ธมมธโร (บุญคง) (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักสังคหัตถุ 4 ในชุมชนวัดหนองสนม จังหวัดระยอง พบว่า การประยุกต์ใช้หลักสังคหัตถุ 4 ในชุมชนวัดหนองสนม โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อแยกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ประชาชนในชุมชนวัดหนองสนมให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้เป็นอย่างดี ด้านปิยวาจา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ประชาชนในชุมชนหนองสนมพูดจาด้วยถ้อยคำไพเราะเสมอ พูดให้กำลังใจเพื่อนบ้านไม่ตำหนิ ด้านอติถจริยา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ประชาชนในชุมชนเป็นจิตอาสา สามารถช่วยเหลือชุมชนอื่นๆ ได้ตลอดเวลา ความอนุเคราะห์แก่ผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ และผู้พิการ แบ่งปันความรู้ให้แก่เยาวชนในชุมชน คอยช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อเขาเดือดร้อน และด้านสมานัตตตา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากขัดแย้งกับงานวิจัยของพระธรรพร คุณสมปนโน และคณะ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักสังคหัตถุ 4 ในการดำเนินชีวิตของประชาชน บ้านศิลา ตำบลศิลา อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหัตถุ 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า 1) ด้านทาน อยู่ในระดับมากที่สุด 2) ด้านปิยวาจา อยู่ในระดับมากที่สุด 3) ด้านอติถจริยา อยู่ในระดับมากที่สุด 4) ด้านสมานัตตตา อยู่ในระดับมากที่สุด

1.4 ด้านการตัดสินใจเลือกตั้ง พบว่า พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดของประชาชนในอำเภอนาดำ จังหวัดเลย อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนพิจารณาจากคุณสมบัติของผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง จากแผนนโยบาย ตลอดถึงยุทธศาสตร์แนวคิดในการพัฒนาสังคม ต้องการความเจริญที่จะเกิดขึ้นภายในชุมชน จึงไปเลือกตั้งเพราะต้องการตัวแทนที่ดีมีคุณภาพ เข้าไปทำหน้าที่แทนตน สอดคล้องกับงานวิจัยของนุกูล ชื่นพัก, วรลักษณ์ สลิตศิริวิมล และจิราพร ปลอดภัย (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีต่อการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยในตำบลเขาพระ อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา พบว่า พฤติกรรมของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในตำบลเขาพระ มีความคิดเห็นด้านการระยะเวลาการตัดสินใจเลือกตั้งอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของสนุก สิงห์มาตร

(2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการแสดงออกทางการเมืองของประชาชนในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า รูปแบบการแสดงออกทางการเมืองของประชาชน ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง อยู่ในระดับมากสอดคล้องกับการวิจัยของสุรพล พรหมกุล (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2557 ในจังหวัดขอนแก่น พบว่า พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ด้านคุณลักษณะของห้วคะแนน และด้านคุณสมบัติผู้สมัคร อยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดของประชาชนในอำเภอนาดัง จังหวัดเลย พบว่า ประชาชนในอำเภอนาดังที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ตามรัฐธรรมนูญฉบับปี 2560 กำหนดไว้ว่า บุคคลย่อมเสมอกันในทางกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน โดยไม่เลือกปฏิบัติเฉพาะบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ไม่แบ่งชั้นวรรณะในเรื่องของถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ สภาพทางกายหรือสุขภาพ ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ นุชปภาดา ธนวิโรดม (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของบุศรา โพธิสุข (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน: ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผลการศึกษาการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน พบว่า ประชาชนในอำเภอนาดังที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนที่มีช่วงอายุต่างกัน เช่น 18-25 ปี 26-35 ปี 36-45 ปี และ 46 ปีขึ้นไป ย่อมมีประสบการณ์ในการเลือกตั้งต่างกันไป ผู้ที่มีอายุมากกว่าย่อมมีประสบการณ์มากกว่าผู้ที่มีอายุน้อย จึงส่งผลให้การแสดงออกด้านพฤติกรรมการเลือกตั้งมากกว่า สอดคล้องกับการวิจัยของพระมหาสกลิต์ สุทธิมน, สุรพล พรหมกุล และปรัชญา มีโนทองมหาศาล (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในจังหวัดขอนแก่น เขตเลือกตั้งที่ 1 พบว่า ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชน พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยรวมแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรพล พรหมกุล (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2557 ในจังหวัดขอนแก่นพบว่า ปัจจัยทางการเมืองกับพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2557 ปัจจัยส่วนบุคคลคือ อายุ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2557 ในจังหวัดขอนแก่น พบว่า

ประชาชนในอำเภอดำรงที่มีการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การศึกษาสูง ผ่านการเรียนรู้มาเยอะกว่า ด้วยการเรียนรู้จากทฤษฎี จากการปฏิบัติ การสัมผัสกับเหตุการณ์จริง การศึกษาปานกลาง ผ่านการเรียนรู้มาระดับหนึ่ง ทำให้การปฏิบัติ การสัมผัสกับเหตุการณ์จริงมีน้อยกว่าการศึกษาสูง ส่วนการศึกษาต่ำ ผ่านการเรียนรู้มาบ้าง จึงทำให้การแสดงทางพฤติกรรมการเลือกตั้งนั้นแตกต่างกันออกไป สอดคล้องกับงานวิจัยของปิยะรัตน์ สนแจ้ง (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร: ศึกษากรณีประชาชน กรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2562 พบว่า ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนชาวกรุงเทพมหานคร สอดคล้องกับงานวิจัยของอำนาจ ศรีพระจันทร์ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ศึกษาเฉพาะอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี พบว่า ระดับการศึกษา เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี พบว่า ประชาชนในอำเภอดำรงที่มีอาชีพต่างกัน มีพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า อาชีพมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของประชาชน ไม่ว่าจะเป็นประกอบอาชีพอะไร ล้วนมีความสำคัญทั้งสิ้น แต่การให้ความสำคัญกับการเลือกตั้งขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างประกอบกันนั่นคือ อาชีพใดที่เอื้อต่อการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งได้ง่าย โดยการค้นคว้าข้อมูลด้วยตนเองหรือสอบถามจากเพื่อนร่วมงาน อาชีพนั้นก็ทำให้สะดวกต่อการแสดงออกทางพฤติกรรมการเลือกตั้ง สอดคล้องกับการวิจัยของสุรพล พรหมกุล (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2557 ในจังหวัดขอนแก่น พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล คือ อาชีพ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2557 ในจังหวัดขอนแก่น สอดคล้องกับงานวิจัยของพนัทธิพา อัครธีรณัย (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก: ศึกษาในช่วงเวลา พ.ศ. 2559 พบว่า อาชีพของประชาชนชาวจังหวัดนครนายกมีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก พบว่า ประชาชนในอำเภอดำรงที่มีรายได้ต่างกัน มีพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า รายได้คือปัจจัยหนึ่งในการดำเนินชีวิต การมีรายได้เพียงพอจะทำให้การดำเนินชีวิตสะดวกขึ้น แต่เมื่อประชาชนส่วนใหญ่มีรายได้ต่างกันตามอาชีพ ก็อาจ

ทำให้มีความสนใจทางการเมืองในมุมมองที่หลากหลายต่างกันไป สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรพล พรหมกุล (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2557 ในจังหวัดขอนแก่น พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล คือ รายได้ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2557 ในจังหวัดขอนแก่น สอดคล้องกับงานวิจัยของอำนาจ ศรีพระจันทร์ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษา การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ศึกษาเฉพาะอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 หน่วยงานของรัฐควรมีการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งผ่านสื่อที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด เช่น หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน/เสียงตามสาย เพื่อประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง

1.2 หน่วยงานของรัฐควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการเลือกตั้งเพื่อป้องกันทุจริต

1.3 คณะกรรมการการเลือกตั้ง ควรจัดทำช่องทางเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งให้ประชาชนรับทราบอย่างรวดเร็ว

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 ควรประกาศประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสารการเลือกตั้ง ให้ประชาชนได้ทราบถึงข้อดี การเลือกตั้ง และเมื่อไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งมีข้อเสียอย่างไร

2.2 ควรเสนอแนะรูปแบบการตัดสินใจให้ประชาชนได้รับทราบว่าควรตัดสินใจสรรหาบุคคลกรเข้ามาทำหน้าที่ ต้องพิจารณาจากนโยบายที่มีความเป็นรูปธรรม และแผนยุทธศาสตร์ต่างๆ

2.3 ควรเสนอแนะให้ประชาชนออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยสุจริต ทำตามกฎหมายระเบียบของ คณะกรรมการเลือกตั้ง ที่สำคัญต้องไม่ซื้อสิทธิขายเสียง

2.4 ประชาชนควรนำหลักพุทธธรรมมาประกอบกับการเลือกตั้ง

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนจังหวัด

3.2 ควรทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

3.3 ควรทำการศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในลักษณะเดียวกันในองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

ผู้วิจัยได้สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดของประชาชนในอำเภอนาด่าง จังหวัดเลย ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- โกวิทย์ พวงงาม อลงกรณ์ อรรคแสง. (2547). มิติใหม่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น: ผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.
- นุกูล ชื่นฟัก วรลักษณ์ ลลิตศศิวิมล จิราพร ปลอดนุ้ย. (2561). พฤติกรรมของผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยในตำบลเขาพระ อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา. การประชุมวิชาการระดับชาตินานาชาติ ครั้งที่ 9 พลวัตการศึกษายุคเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล, 20 กรกฎาคม 2561, หน้า 1741-1753. สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- นุชปาดา ธนวิโรตม. (2557). พฤติกรรมการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- บุศรา โพธิสุข. (2558). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน: ศึกษากรณี ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่*. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ปิยะรัตน์ สนแจ้ง. (2562). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร: ศึกษากรณี ประชาชนกรุงเทพมหานคร*. (การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.
- พระธรรพร คุณสมปนโน และคณะ. (2561). *การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ 4 ในการดำเนินชีวิตของ ประชาชนบ้านคิลา ตำบลคิลา อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น*. (รายงานการวิจัย). นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- พระมหาสถิต สุทธิมน, สุรพล พรหมกุล และปรัชญา มีโนนทองมหาศาล. (2564). พฤติกรรมการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในจังหวัดขอนแก่น เขตเลือกตั้งที่ 1. *วารสาร มจร อุบล ประิทธิรศน์*, 6(2), 405-148.
- พระสุนทร ธมมธโร (บุญคง). (2560). *การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ 4 ในชุมชนวัดหนองสนม จังหวัด ระยอง*. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย.
- พันธ์ทิพา อัครธีรนัย. (2559). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัด นครนายก: ศึกษาในช่วงเวลา พ.ศ. 2559*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.
- ไพฑูรย์ โพธิสว่าง และวิเชียร ต้นศิริคงคล. (2556). *ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งของผู้นำ ทางการเมืองของประเทศไทย*. (รายงานการวิจัย). ชลบุรี: คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภูสิทธิ์ ขันติกุล. (2553). *รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร*. (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สนุก สิงห์มาตร. (2559). *รูปแบบการแสดงออกทางการเมืองของประชาชนในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียง เหนือ*. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม.
- สุรพล พรหมกุล. (2554). *ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- _____. (2559). พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2557 ในจังหวัดขอนแก่น. *วารสารวิชาการธรรมทรรศน์*, 15(3), 103-118.

